

1. UČENIK UME DA ODREDI SUPLEMENTNE I KOMPLEMENTNE UGLOVE, UPOREDNE I UNAKRSNE UGLOVE, RAČUNA SA NJIMA AKO SU IZRAŽENI U CELIM STEPENIMA

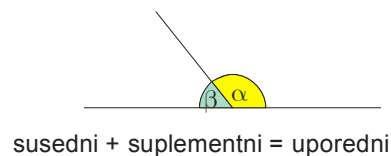
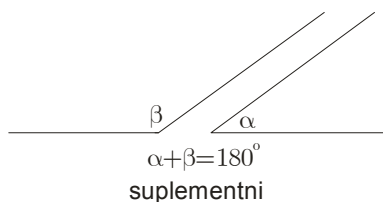
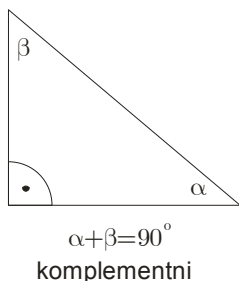
Da se podsetimo:

Dva ugla su **komplementna** ako imaju zbir 90° . Dakle $\alpha + \beta = 90^{\circ}$

Dva ugla su **suplementna** ako imaju zbir 180° . Dakle $\alpha + \beta = 180^{\circ}$

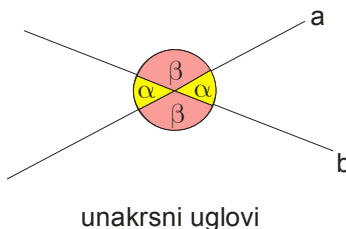
Dva ugla su **susedna** ako imaju zajednički krak.

Dva ugla su **uporedna** ako su **susedni i suplementni**.

Posmatrajmo dve prave koje se seku u nekoj tački, recimo A.

Na taj način dobijamo 4 ugla:

Unakrsni uglovi su jednaki !

A važi i da je $\alpha + \beta = 180^{\circ}$, tako da kada znamo jedan od ova 4 ugla mi znamo sva četiri.

Da pogledamo nekoliko primera:

Primer 1.

Koja dva ugla su suplementna ?

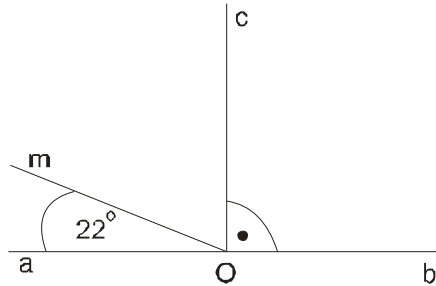
Zaokruži slovo ispred tačnog odgovora:

- a) 120° i 240°
- b) 40° i 50°
- c) 30° i 150°

Rešenje: Zbir uglova pod a) daje **pun ugao**, zbir uglova pod b) daje 90° (komplementni), dakle treba zaokružiti **odgovor pod c)** jer je $30^{\circ} + 150^{\circ} = 180^{\circ}$ pa su oni suplementni!

Primer 2.

Izračunajte meru ugla mOc i bOm sa slike.

- a) Mera ugla mOc je _____.
- b) Mera ugla bOm je _____.

Rešenje:

Sa slike vidimo da je $\sphericalangle bOc$ prav, odnosno da je 90° .

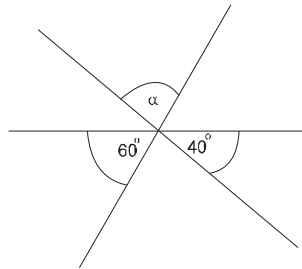
Zaključujemo da je onda i $\sphericalangle aOc$ takodje prav.

$$\sphericalangle mOc = 90^\circ - 22^\circ = 68^\circ$$

$$\sphericalangle bOm = 68^\circ + 90^\circ = 158^\circ$$

Primer 3.

Izračunajte meru ugla α sa slike :

Mera ugla α je _____.

Rešenje:

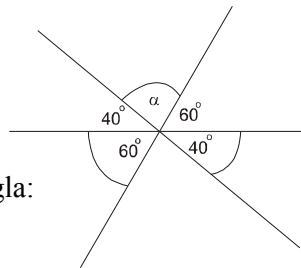
Najpre uočimo unakrsne uglove:

Ugao α tražimo kad od 180 stepeni oduzmemo zbir ova dva ugla:

$$\alpha = 180^\circ - (40^\circ + 60^\circ)$$

$$\alpha = 180^\circ - 100^\circ$$

$$\alpha = 80^\circ$$

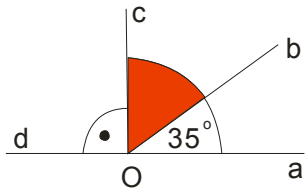
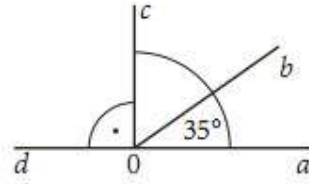

Evo i nekoliko primera iz zbirke 2011. godine:

166. Израчунај меру угла bOc и меру угла bOd .

a) Мера угла bOc је _____.

б) Мера угла bOd је _____.

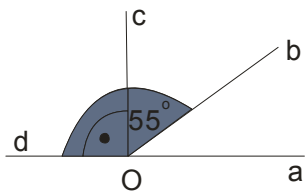

a)

Угao $\sphericalangle dOc = 90^\circ$ као што видимо на слици (oznaka за прав ugao је crna tačka)

Онда је и угao $\sphericalangle aOc = 90^\circ$ па угao bOc тражимо: $\sphericalangle bOc = 90^\circ - 35^\circ \rightarrow \boxed{\sphericalangle bOc = 55^\circ}$

b)

$\sphericalangle bOd = 90^\circ + 55^\circ \rightarrow \boxed{\sphericalangle bOd = 145^\circ}$

167. Која два угла су комплементна?

Заокружи слово испред тачног одговора.

a) 23° и 37°

б) 23° и 67°

в) 23° и 77°

г) 23° и 157°

Комплементни углови имају збир 90° .

a) $23^\circ + 37^\circ = 60^\circ$ НЕТАЧНО

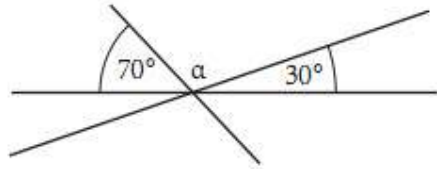
v) $23^\circ + 77^\circ = 100^\circ$ НЕТАЧНО

b) $23^\circ + 67^\circ = 90^\circ$ ТАЧНО

g) $23^\circ + 157^\circ = 180^\circ$ НЕТАЧНО

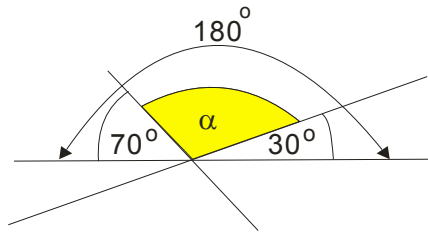
Дакле, треба заокружити b) $23^\circ + 67^\circ = 90^\circ$

170. Одреди угао α на слици.

$\alpha =$ _____

Traženi ugaо α sa ova dva data ugla pravi ugaо od 180° . Pogledajmo sliku:

Dakle:

$$\alpha = 180^\circ - (70^\circ + 30^\circ)$$

$$\alpha = 180^\circ - 100^\circ$$

$$\boxed{\alpha = 80^\circ}$$